

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ
ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО–ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ:
ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Волошина Л.І., Скікевич М.Г.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено питання необхідності постійного оновлення освітнього середовища у вищих навчальних медичних закладах освіти на засадах інтеграції у світовий і європейський освітні простори, реформування й упровадження безперервної освіти для здобувачів і викладачів університетів.

Ключові слова: здобувачі освіти, освітній простір, безперервна освіта, міжпредметна інтеграція.

Issues of the need for constant updating of the educational environment in higher educational medical institutions on the basis of integration into the world and European educational spaces on the basis of integration, reform and implementation of continuous education for students and university teachers are highlighted.

Keywords: education seekers, educational space, continuous education, interdisciplinary integration.

Реформування системи вищої медичної освіти відбувається впродовж останніх 30 років і ще далеко від завершення. Головною метою цього процесу є підвищення якості підготовки фахівців медичної галузі й хірургічної стоматології зокрема відповідно до європейських і американських стандартів. Для цього співробітниками університету постійно оновлюється зміст теоретичного матеріалу і модернізуються наочні приладдя, активно впроваджуються у освітній процес цифрові технології, створюються фантомні класи й симуляційні центри. Значна роль у входженні України у світовий і європейський освітній простір залишається за інтеграцією. Інтеграційні процеси, які відбуваються у вищій медичній освіті, висвітлюють необхідність не лише ретельного вивчення інтеграційних тенденцій, а й створення стандартів підготовки здобувачів, які були би здатні до постійного оновлення, що, на нашу думку, є актуальним.

У сучасній освіті розрізняють кілька видів інтеграції [6], однак немає чіткого визначення інтеграційних процесів у вищій медичній освіті. Отже, навіть Великий тлумачний словник (ВТС) сучасної української мови [7] не дає визначення інтеграції в освіті. Найближчим визначенням є соціальна інтеграція – наявність упорядкованих відносин між індивідами, групами, організаціями, державами. Немає єдиної думки саме у визначенні поняття «інтеграція», а поняття про інтеграційні процеси в освітньому середовищі потребують з'ясування й подальшого розвитку. Сьогодні в освіті, як і в економіці, найширше виділяють вертикальну й горизонтальну інтеграцію. Тому є потреба всебічно дослідити поняття «інтеграція» в системі вищої медичної освіти, стоматологічної зокрема. Оскільки провідна мета медичної освіти – підготовка висококваліфікованих конкурентоздатних фахівців, які мають продовжувати навчання все життя, логічно розглянути найбільш прийнятні види інтеграції й інтеграційних процесів на розвиток освітніх технологій і освітнього середовища.

Вертикальна інтеграція, синонімом якої можна вважати внутрішньо-предметну, забезпечує засвоєння теоретичних знань з однієї дисципліни. Здобувачі освіти з певним успіхом засвоюють теми, які винесені для вивчення в кожному конкретному модулі. При цьому на кожному занятті послідовно подаються більш ґрунтовні дані щодо клініки, діагностики й лікування основних груп захворювань щелепно-лицевої локалізації. Це дає змогу здобувачам освіти оволодівати повною мірою відомостями про предмет вивчення і з'ясувати його зв'язки з іншими захворюваннями, що сприяє підвищенню мотивації до навчання за фахом.

Більш цікавим є інший підхід – міжпредметна інтеграція. Особливо вдало він використовується на останньому семестрі навчання – у субординатурі. Здобувачі освіти з різним ступенем успіху використовують свої знання, засвоєні на попередніх фундаментальних і суміжних клінічних дисциплінах, завдяки чому здобувають нові знання, а інколи навіть роблять «відкриття» – з'ясовують інформацію, яку чомусь раніше не засвоїли. Інакше складається з оволодінням практичними навичками. Спочатку карантин із приводу COVID-19, спричиненої вірусом SARS-CoV-2, а потім війна, розв'язана РФ, ускладнили процес опанування здобувачами освіти практичних навичок. Необхідно зауважити, що на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії тривалий час для здобувачів освіти доступні технології дистанційного навчання, у вигляді теоретичного матеріалу (методичних вказівок для студентів для підготовки до практичних занять і тем, включно з темами, які винесені на самостійне опрацювання; методичних розробок лекцій, мультимедійних презентацій до кожного практичного заняття та лекцій; навчальних відеофільмів і матеріалів для підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК-2. Стоматологія» [3;4;5]. Співробітниками кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії створені навчальні відеофільми з оволодіння практичними навичками, викладачі на online-заняттях демонстрували на фантомах виконання основних практичних навичок, а студенти на моделях щелеп, які роздруковані на 3D-принтері, їх повторюють. Однак це не може замінити роботу біля стоматологічного крісла чи ліжка пацієнта. Тому перед колективом кафедри постають нові проблеми й завдання, які потрібно вирішувати.

З іншого боку, у сучасному світі залишається актуальною проблема інтеграції вищих медичних закладів освіти на регіональному і глобальному рівнях. Згадаємо, що в перекладі з латини слово «інтеграція» має значення: *integratio* – відновлення, заповнення, *integer* – цілий. Отже, слід розглядати інтеграційні процеси як такі, що мають багато форм і функцій, які можуть бути й окремими складовими, і комплексними тощо. Інтеграційні процеси, які відбуваються в освіті, не є ізольованими – вони відбуваються на тлі зближення теорії й практики, науки й культури, сталих уявлень про клініку захворювання й цифрових технологій. Основним напрямом інтеграційних процесів у вищій медичній школі є напрям міжнародного співробітництва з іншими навчальними закладами, що дозволяє стажуватися студентам і викладачам на робочому місці (робота в університетських клініках, лабораторіях тощо), обмінюватися досвідом викладання окремих дисциплін, застосування новітніх технологій у освітній діяльності, наукових дослідженнях, лікувальному процесі, що дає змогу не лише проводити реформи, а й готувати

фахівців, які відповідають світовим стандартам. Процеси інтеграції покликані на покращення освітнього середовища шляхом залучення найкращого досвіду не лише медичних вищих навчальних закладів на основі традиційної фундаментальної вітчизняної медичної, стоматологічної зокрема, школи. А.Бойко у своїй роботі зазначає, що характер будь-якої національної освіти полягає, з одного боку, у збереженні доброго, міцного коріння національної культури, з іншого – в адекватному оновленні, спрямованому на підготовку особистості до життя в динамічному, взаємозалежному світі [1, с.34–35]. Оскільки на теренах нашої держави триває розвиток приватної стоматологічної практики, на слід забувати про те, що освіта має інтегруватися з розвитком ринкової економіки, урахувати особливості розподілу і змінності праці, конкурентоздатності випускників вищих медичних навчальних закладів. Сучасний суспільний простір, й освітній зокрема, на прикладі європейських країн, має тісні зв'язки з економікою і міжнародним співробітництвом. Тому, крім цифровізації освітнього процесу, запровадження нових освітніх програм і концепцій, вищим медичним навчальним закладам слід підтримувати професійні, ділові й наукові стосунки із замовниками і роботодавцями ринку медичних стоматологічних послуг.

Не варто забувати, що підготовка медичних кадрів, на думку багатьох функціонерів, полягає лише в накопиченні певної суми новітніх знань і володінні цифровими технологіями. Немає єдиної думки й серед фахівців, які готують здобувачів освіти. Дехто вважає, що слід удосконалювати фундаментальну складову вищої медичної освіти, яка основана на традиціях класичної медичної освіти, інші – підвищення якості практичної підготовки майбутніх лікарів. Невелика група фахівців наголошує на необхідності підняти престиж викладачів вищої медичної школи [2].

Хочемо наголосити, що достатньо уваги слід приділяти і вихованню в майбутніх лікарів патріотизму, гуманного ставлення до пацієнтів і людей старшого віку, формуванню громадянської відповідальності, толерантності, розвитку духовності, що повністю збігається із суспільними нормами об'єднаної Європи. Однією з норм підготовки сучасного фахівця є створення умов і прищеплення здатності до особистісного й професійного зростання та самовдосконалення, розвитку творчого підходу до навчання впродовж усього життя.

Отже, незважаючи на зміни, що відбуваються в суспільстві, інтеграцію й інтернаціоналізацію освіти в цілому, головним у освітньому процесі на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії залишається органічне поєднання канонів клінічної медицини з інноваційними освітніми і діагностичними технологіями, креативного мислення й високого професійного рівня викладача, який здатний до постійного вдосконалення форм і методів викладання для оптимізації освітнього процесу на сучасному етапі.

Список використаної літератури

1. Бойко А. Проблеми розвитку української освіти в умовах євроінтеграції / Анжела Бойко // Вища освіта України. – 2008. – № 2. – С. 34–39.
2. Волошина Л.І. Проблеми й перспективи підготовки лікарів-стоматологів у сучасних умовах / Волошина Л.І., Скікевич М.Г. // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали наук.– практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2021. – С. 63–65.
3. Дистанційне навчання як нова технологія практичної підготовки і контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах / Д.С. Аветіков, І.В. Яценко, К.П. Локес, С.О. Ставицький // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.– практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 8–10.
4. Локес К.П. Проблеми і перспективи дистанційної форми навчання в закладах вищої медичної освіти України/ Локес К.П., Аветіков Д.С., Стебловський Д.В.// Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали наук.– практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2021. – С. 157–158.
5. Методи контролю рівня знань студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів / К.П. Локес, І.В. Яценко, О.О. Розколупа, В.В. Айперт // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.– практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 154–156.
6. https://lib.iitta.gov.ua/726318/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%88%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB_%D0%92%D1%96%D0%B7%20Comparative_2021_w.pdf
7. <http://slovopedia.org.ua/93/53383/885112.html>

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ГОЛОВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВИТИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Гаврильєв В.М., Буханченко О.П., Іваницька О.С., Бойко І.В.

Полтавський державний медичний університет

Навчально-освітня підготовка спеціалістів базується на принципах науковості й гуманізму. Для працівників вищої школи основним завданням є формування спеціалістів високого професійного, а також інтелектуально-го рівня і патріотичної самосвідомості.

Ключові слова: навчально-освітня підготовка спеціалістів, новітні тенденції в освіті.

The educational training of specialists is based on the principles of science and humanism. For the employees of the higher school, the main task is the formation of specialists of a high professional and intellectual level, as well as patriotic self-awareness.

Keywords: educational training of specialists, latest trends in education.

Докорінні зміни, які відбуваються в Україні, висувають нові вимоги до навчального процесу у вищій школі. Навчально-освітня підготовка спеціалістів базується на принципах науковості й гуманізму. За останній час численна спільнота здобувачів вищої освіти пережила глибокі стресові ситуації, оскільки чимало з них постраждали від вій-

Зміст

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ <i>Ждан В.М., Дворник В.М., Аветіков Д.С., Бляєва О.М.</i>	3
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ <i>Акімов О.Є., Соловйова Н.В., Міщенко А.В., Назаренко С.М., Заколюдна О.Е., Костенко В.О.</i>	7
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Баштан В. П., Гагал О.В., Муковоз О. Є., Яковенко Л.Д.</i>	8
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Безега М.І., Зачепило С.В., Гасюк Ю.А.</i>	10
КЕЙС-МЕТОД НАВЧАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ» <i>Безега М.І., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Лобурець А.В., Джіров О.Р.</i>	12
НАВЧАЛЬНІ ВІДЕО ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ МЕТОДІВ ЗДОБУВАННЯ ЗНАЙ У СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ <i>Безшпачний С.Б., Джіров О.Р., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Подовжній О.Г.</i>	13
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ <i>Бєлікова І.В., Ляхова Н.О., Хорош М.В., Руденко Л.А.</i>	15
МІСЦЕ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СЕРЕД ІНШИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ У СТРУКТУРІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ ВИШІВ <i>Білаш С.М., Пирог-Заказникова А.В., Коптєв М.М., Проніна О.М., Олійніченко Я.О.</i>	17
ТЕХНОЛОГІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ <i>Богиня Л.В., Кушпіль Н.О., Овчаренко О.В.</i>	19
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <i>Бойченко О.М., Мошель Т.М.</i>	22
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ <i>Васько Л.М., Баштан В.П., Почерняєва В.Ф., Нестуля К.І., Дудник Т.А.</i>	24
ПІДТРИМКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО БАЛАНСУ ПІД ЧАС АУДИТОРНИХ І ОНЛАЙН-ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ <i>Вечерок О.М., Трусова Л.В., Скальська С.А.</i>	26
СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ <i>Владимирова В.І.</i>	27
СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО- ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ <i>Волошина Л.І., Скієвич М.Г.</i>	30
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ГОЛОВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ <i>Гаврильєв В.М., Буханченко О.П., Іваницька О.С., Бойко І.В.</i>	31
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Герасименко С.Д., Колачинський В.Г., Гордієнко Л.П., Малинський О.Ю., Литвиненко М.І.</i>	33
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ Й НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА В СТУДЕНТСЬКІЙ НАУКОВІЙ ГРУПІ КАФЕДРИ В УМОВАХ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ КЛІНІКИ <i>Гоголь А.М., Колісник І.А., Панькевич А.І., Новіков В.М., Коросташова М.А.</i>	35
ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ МОНИТОРИНГУ Й ОЦІНЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Голованова І.А., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Плужнікова Т.В.</i>	37
МЕДИЧНА ОСВІТА І РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE ДЛЯ ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ: ВИКЛИКИ Й ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Голованова І. А., Харченко С. В., Ляхова Н. О., Костріков А. В.</i>	38
КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Гринь В.Г., Шерстюк О.О., Костиленко Ю.П., Гринь К.В., Корчан Н.О., Підлужна С.А.</i>	40